

Міністерство освіти і науки України
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету міжнародних
економічних відносин та туристичного бізнесу

Тетяна МІРОШНИЧЕНКО

“ ” 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСИ

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**

галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**

спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**

освітня програма **«Міжнародні фінанси»**

вид дисципліни: **обов'язкова**

факультет **Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу**

2023 / 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
«29» серпня 2023 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:
д.е.н., проф., проф. кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії І.В.Шкодїна

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

Протокол від «29» серпня 2023 року № 1

В.о. завідувача кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

(підпис) _____ Ірина ДЕРІД
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проектної групи) «Міжнародні фінанси» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

(підпис) _____ Ірина ШКОДІНА
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від «29» серпня 2023 року № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

(підпис) _____ Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Фінанси» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні фінанси» підготовки бакалаврів за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини.

і. 1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою дисципліни є здобуття студентами фундаментальних знань з функціонування фінансів та їх впливу на соціально-економічний розвиток суспільства, розуміння ролі і місця кожного елемента фінансової системи.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- *формування наступних загальних компетентностей:*

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- *формування наступних фахових компетентностей:*

ФК3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

ФК12. Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин.

ФК14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ФК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

ФК17. Здатність розуміти технології прийняття рішень в області міжнародних фінансів, використовувати набуті теоретичні знання для розробки ефективних стратегій та тактик поведінки суб'єктів господарювання в складному міжнародному фінансовому середовищі;

ФК 18. Здатність оцінювати ризики в міжнародній фінансовій діяльності та управляти ними; використовувати сучасні механізми забезпечення фінансової безпеки суб'єктів господарювання.

ФК19. Здатність розуміти специфіку місцевих, державних, міжнародних фінансів, фінансів суб'єктів господарювання.

ФК 20. Здатність використовувати базові знання й практичні навички у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання міжнародного фінансового ринку

1.3. Кількість кредитів - 4

1.4. Загальна кількість годин - 120 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	-й
Семестр	
3-й	-й
Лекції	
16 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	

32 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
72 год.	год.
Індивідуальні завдання	
Курсова робота 30 год із самостійної роботи Контрольна робота 5 год із самостійної роботи	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН2. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.

ПРН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

ПРН12. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.

ПРН20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

ПРН23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

ПРН25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

ПРН26 Уміти застосовувати в своїй діяльності стандарти міжнародної фінансової звітності.

ПРН28. Знати особливості здійснення міжнародної фінансової, операційної та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, знання методів оптимізації фінансової діяльності суб'єктів господарювання на міжнародному ринку.

ПРН29 Уміти використовувати сучасні методи управління корпоративними фінансами для вирішення стратегічних завдань учасників міжнародних економічних відносин

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Предмет фінансової науки. Фінансові категорії.

Предмет науки про фінанси. Фінанси - специфічна форма суспільних відносин. Об'єктивні передумови виникнення і розвитку фінансів. Фінанси як економічна, вартісна, розподільна, історична категорія. Специфічні ознаки фінансів, їх суспільне призначення.

Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями. Функції фінансів як виявлення суттєвих ознак, властивостей і суспільного призначення фінансів. Дискусійні питання щодо функцій фінансів. Вплив фінансів на розвиток суспільного виробництва. Фінансове забезпечення відтворювального процесу. Фінансове регулювання і фінансове стимулювання економічних і соціальних процесів.

Зародження та розвиток фінансових відносин Київської Русі. Зародження та розвиток фінансових відносин в різних країнах світу.

Тема 2. Фінансова система.

Сутність та елементи фінансової системи. Типи фінансових систем та їх характеристика. Характеристика різних підходів до структуризації фінансової системи.

Структурна побудова фінансової системи. Принципи побудови, характерні риси та завдання фінансових систем.

Управління фінансовою системою. Зарубіжний досвід управління фінансовими системами. Нормативно-правова база функціонування фінансової системи.

Тема 3. Фінансове право та фінансова політика.

Фінансове право і фінансова політика. Фінансове право як самостійна галузь публічного права. Норми фінансового права. Предмет фінансового права. Суб'єкти фінансового права. Система фінансового права. Фінансове законодавство

Фінансова політика - складова економічної і соціальної політики держави. Складові фінансової політики. Завдання і принципи фінансової політики. Стратегія і тактика фінансової політики. Фінансова політика в умовах фінансової кризи. Стабілізація фінансового стану в Україні та шляхи її забезпечення.

Фінансовий механізм як сукупність форм і методів організації фінансових відносин. Взаємодія фінансового механізму з господарським механізмом і фінансовою політикою. Складові елементи фінансового механізму. Фінансове планування і прогнозування: суть, принципи, методи, завдання. Система фінансових планів, їх характеристика. Зведене фінансове планування. Баланс фінансових ресурсів і витрат держави. Фінансовий контроль. Зміст фінансового контролю, його призначення. Види, форми і методи фінансового контролю. Фінансовий аудит як незалежний фінансовий контроль. Суб'єкти фінансового контролю в Україні, їх функції. Фінансові норми і нормативи; фінансові ліміти і резерви; фінансові стимули і санкції. їх використання для активізації економічного зростання й підвищення суспільного добробуту.

Фінансові санкції. Основні цілі фінансових санкцій. Фінансові санкції на їх наслідки для фінансового ринку країни. Вплив фінансових санкцій на фінансову стабільність. Фінансова допомога: сутність, види. Міжнародна фінансова допомога Україні під час війни.

Тема 4. Податки. Податкова система.

Сутність і функції податків. Класифікація податків, її ознаки. Види податків. Прямі податки. Непрямі податки. Елементи системи оподаткування. Теоретичні питання перекладання податків та ухилення від їх сплати.

Податкова система: поняття, основи побудови. Становлення та розвиток податкової системи України. Організація роботи державних податкових органів України, їх завдання. Податковий кодекс України, його значення для формування і функціонування науково-обґрунтованої і стабільної податкової системи держави.

Тема 5. Державні фінанси.

Місце і значення бюджету в загальній системі фінансових відносин. Розподільна і контрольна функція бюджету. Бюджетний механізм фінансового регулювання і посилення його конструктивного впливу на реалізацію стратегії економічного і соціального розвитку України.

Бюджетна система: поняття і принципи побудови. Критерії розмежування доходів і видатків між ланками бюджетної системи. Міжбюджетні відносини. Регулювання міжбюджетних відносин. Міжбюджетні трансферти. Види міжбюджетних трансфертів. Фінансові нормативи бюджетної забезпеченості та їх використання для визначення розподілу міжбюджетних трансфертів. Порядок надання міжбюджетних трансфертів.

Бюджетний процес. Поняття бюджетного процесу і його складові етапи. Організаційні засади бюджетного планування. Порядок складання, розгляду і затвердження проектів державного і місцевих бюджетів. Виконання бюджетів за доходами і видатками. Секвестр бюджету. Захищені статті видатків бюджету. Казначейська система виконання державного і місцевих бюджетів. Бюджетні права державних органів законодавчої і виконавчої влади. Розвиток міжбюджетних відносин.

Виконання обласного бюджету Харкова та Харківської області.

Загальна характеристика державних цільових фондів. Пенсійний фонд України. Фонд соціального страхування. Фонд соціального страхування на випадок безробіття. Інші

фонди. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування як основне джерело формування доходів цільових фондів.

Тема 6. Фінанси суб'єктів господарювання.

Сутність фінансів господарських суб'єктів і принципи їх організації. Грошові надходження від діяльності підприємств, їх склад і економічна характеристика. Валовий і чистий дохід. Загальний і чистий прибуток. Класифікація доходів і видатків. Фінансові ресурси. Власні і залучені грошові кошти.

Особливості фінансів підприємств різних організаційно-правових форм. Джерела формування і напрямки використання фінансових ресурсів комерційних підприємств державної і недержавної форм власності. Взаємовідносини підприємницьких структур із бюджетом і цільовими державними фондами. Вплив галузевих факторів на організацію фінансів підприємств. Фінанси бюджетних установ. Кошторисне фінансування, його зміст і принципи.

Неприбуткова діяльність громадських формувань і добродійних фондів. Управління процесами формування і використання фінансових ресурсів господарських суб'єктів. Розроблення балансів грошових потоків і прогнозування фінансових результатів.

Тема 7. Фінансовий ринок.

Сутність фінансового ринку, його роль у мобілізації і розподіл фінансових ресурсів. Економічні передумови функціонування фінансового ринку в Україні. Суб'єкти фінансового ринку. Структура фінансового ринку. Грошовий ринок. Ринок кредитних ресурсів. Фондовий ринок як найважливіший сегмент фінансового ринку. Первинний і вторинний фондовий ринок, їх призначення. Біржовий і позабіржовий ринок цінних паперів. Види цінних паперів, які можуть випускатись і обертатися в Україні. Основні характеристики цінних паперів. Правове регулювання фондового ринку. Державний контроль за випуском і обігом цінних паперів. Фондова біржа: правове становище, організація і порядок роботи. Функції фондової біржі. Порядок допуску цінних паперів до обігу на фондових біржах. Ринок фінансових послуг, його роль у функціонуванні економічної системи. Види фінансових послуг. Перспективи розвитку фінансового ринку для роздрібних та інституційних інвесторів. Заходи підвищення фінансової грамотності громадян.

Тема 8. Страхування. Страховий ринок.

Економічна необхідність та роль страхування. Особливості фінансових відносин у сфері страхування. Функції страхування. Суб'єкти страхових відносин. Форми і методи страхового захисту. Система страхових фондів. Класифікація страхування за об'єктами і за ознакою ризику.

Страхування майна юридичних і фізичних осіб, його види і форми. Страхування кредитних і фінансових ризиків. Особисте страхування, його сутність і значення в забезпеченні соціального захисту громадян. Перестраховування. Доходи і витрати страховика. Страхові платежі як основне джерело доходів страховика. Витрати на виплату страхового відшкодування і страхових сум, відрахування в запасні і резервні фонди. Фінансові результати страхових операцій, їх рентабельність. Прибуток страхових організацій, його розподіл і використання. Страховий ринок. Поняття страхового ринку і його організаційна структура. Учасники страхового ринку. Організаційні форми існування страхових компаній.

Страховий ринок та роль держави у розвитку страхового ринку в Україні

Тема 9. Міжнародні фінанси.

Сутність, призначення і роль міжнародних фінансів. Світові фінансові потоки: валютні, кредитні, фінансові ринки. Міжнародна фінансова інтеграція та її вплив на фінансові інтереси країн і регіонів. Фінансова діяльність міжнародних організацій. Валютні відносини та валютні системи, їх еволюція. Валютний курс. Конвертованість валюти. Валютне регулювання та валютні обмеження.

Співпраця України з міжнародними фінансовими інституціями. Проблеми гармонізації фінансів України відповідно до критеріїв і стандартів Європейського співтовариства.

Міжнародний фінансовий ринок: міжнародний ринок грошей (валютний ринок), міжнародний ринок кредитних ресурсів, міжнародний ринок цінних паперів.

Тема 10. Фінансовий менеджмент

Сутність, призначення та функції фінансового менеджменту. Завдання фінансового менеджменту. Фінансові рішення. Об'єкти та суб'єкти фінансового менеджменту. Фінансова стратегія як складова загальної стратегії підприємства. Послідовність та етапи розроблення стратегії фінансового менеджменту. Тактика фінансового менеджменту. Тактичні цілі і завдання фінансового менеджменту. Принципи фінансового менеджменту. Складові механізми фінансового менеджменту. Системи забезпечення фінансового менеджменту. Методи, важелі та інструменти фінансового менеджменту

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь го	у тому числі					усь го	у тому числі				
		л	п	ла б.	інд.	с. р.		л	п	лаб	інд	с р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Предмет фінансової науки. Фінансові категорії.	10	2	4			4						
Тема 2. Фінансова система.	7	2	2			3						
Тема 3. Фінансове право та фінансова політика.	7	2	2			3						
Тема 4. Податки. Податкова система.	10	2	4			4						
Тема 5. Державні фінанси.	10	2	4			4						
Тема 6. Фінанси суб'єктів господарювання.	10	2	4			4						
Тема 7. Фінансовий ринок.	9	1	4			4						
Тема 8. Страхування. Страховий ринок.	7	1	2			4						
Тема 9. Міжнародні фінанси.	9	1	4			4						
Тема 10. Фінансовий менеджмент	6	1	2			3						
Курсова робота	30					30						
Контрольна робота	5					5						

1.	Усього	120	16	32			72						
о годин													

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
2.	Тема 1. Предмет фінансової науки. Фінансові категорії.	4
3.	Тема 2. Фінансова система.	2
4.	Тема 3. Фінансове право та фінансова політика.	2
5.	Тема 4. Податки. Податкова система.	4
6.	Тема 5. Державні фінанси.	4
7.	Тема 6. Фінанси суб'єктів господарювання.	4
8.	Тема 7. Фінансовий ринок.	4
9.	Тема 8. Страхування. Страховий ринок.	2
10.	Тема 9. Міжнародні фінанси.	4
11.	Тема 10. Фінансовий менеджмент	2
	Разом	32

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Підготовка студентами виступів з теми 1. «Предмет фінансової науки. Фінансові категорії»	4
2.	Підготовка студентами виступів з теми 2. Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою.	3
3.	Підготовка до теми 3. Підготовка доповідей з аналізу елементів фінансової політики. Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою.	3
4.	Підготовка студентів до дискусії з теми 4 «Ефективності різних податкових систем»	4
5.	Підготовка студентами аналітичних доповідей з теми 5. Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою.	4
6.	Підготовка студентами аналітичних доповідей з теми 6. Підготовка до дискусії	4
7.	Підготовка студентами аналітичних виступів з теми 7. Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою. Підготовка до дискусії «Політика кількісного пом'якшення та її наслідки для фінансового ринку»	4
8.	Підготовка студентами аналітичних виступів з теми 8. Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою.	4
9.	Підготовка студентами аналітичних виступів з теми 9. Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою. Підготовка до дискусії «Криза міжнародних фінансів: можливі шляхи виходу»	3
10.	Підготовка студентами аналітичних виступів з теми 10. Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою. Підготовка до дискусії «Фінансовий менеджмент в умовах кризи»	4
11.	Курсова робота	30
12.	Контрольна робота	5
	Разом	72

6. Індивідуальні завдання

Курсова робота передбачає 30 годин із складу самостійної роботи студентів. В повному обсязі вимоги до курсової роботи в методичних рекомендаціях.

Контрольна робота, що проводиться під час аудиторних занять, передбачає 5 годин із складу самостійної роботи студентів. Контрольна робота складається з теоретично-аналітичних завдань, тестових завдань та задач.

7. Методи навчання

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентною «Фінанси».

Шифр ПРН (відповідно до ОНП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
ПРН1	Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.	Дискусія, робота в команді над генеруванням ідей, кейсами та проектами, їх презентація	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях рішень кейсів та ситуаційних задач, креативного та екологічного мислення, управління часом (тайм-менеджмент).
ПРН2	Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.	Ессе, метод проектів вирішення кейсів, виступ та презентація результатів.	Оцінювання усних та письмових відповідей, комунікативних навичок, вирішення кейсів, залікова робота
ПРН7	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	Лекція-дискусія; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), командна робота, проблемно-пошукові методи при виконання завдань самостійної роботи; кейси; творчі завдання.	Оцінювання усних та письмових відповідей на практичних заняттях, робота в команді, залікова робота
ПРН9	Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів,	Проблемно-орієнтовані лекції, виконання творчих завдань, кейси та ділові ігри.	Оцінювання виконання творчих задач, комунікативних навичок, навичків співпраці в ході вирішення кейсів та ділової гри, залікова робота

	міжнародного трансферу технологій		
ПРН12	Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.	Проблемно-аналітичні лекції; бесіда, робота в командах, підготовка презентації на визначену тему	Оцінювання виконання індивідуальної та командної роботи, креативності, тестів, комунікативних навичок, залікова робота
ПРН20	Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.	Проблемно-орієнтовані лекції; бесіда, вирішення проблемно-аналітичних задач, тести, дискусія	Оцінювання результатів проблемно-аналітичних завдань, уміння переконувати; навичків співпраці; тестів, усних відповідей, залікова робота
ПРН23.	Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.	Лекція-дискусія; бесіда, пошук критичний аналіз джерел інформації, командна робота, кейси; творчі завдання.	Оцінювання усних та письмових відповідей на практичних заняттях, робота в команді, комунікативних навичок, самоаналізу і рефлексії, емоційного інтелекту, залікова робота
ПРН25.	Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.	критичний аналіз та інтерпретація джерел інформації, командна робота, проблемно-пошукові методи при виконання завдань самостійної роботи; кейси; творчі завдання.	Оцінювання усних та письмових відповідей на заняттях; самопрезентації, робота в команді, креативність відповіді; уміння переконувати; гнучкість; емоційний інтелект, навички співпраці; залікова робота
ПРН 26	Уміти застосовувати в своїй діяльності стандарти міжнародної фінансової звітності.	аналіз та інтерпретація джерел інформації, розрахункові та пояснювальні практичні заняття, проблемно-пошукові методи при виконання завдань самостійної роботи; кейси;	Оцінювання усних та письмових відповідей на заняттях, тестів, задач, залікова робота
ПРН28.	Знати особливості здійснення міжнародної фінансової, операційної та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, знання методів оптимізації	Лекція-дискусія; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), проблемно-пошукові методи при виконання	Оцінювання усних та письмових відповідей, робота в команді, креативність відповіді; гнучкість;

	фінансової діяльності суб'єктів господарювання на міжнародному ринку.	завдань самостійної роботи; кейси; творчі завдання.	емоційний інтелект; залікова робота
ПРН29	Уміти використовувати сучасні методи управління корпоративними фінансами для вирішення стратегічних завдань учасників міжнародних економічних відносин	Проблемно-орієнтовані лекції, критичний аналіз та інтерпретація джерел інформації, проблемно-пошукові методи при виконанні завдань самостійної роботи; творчі завдання.	Оцінювання усних та письмових відповідей на заняттях, креативність відповіді; уміння переконувати; гнучкість; навички співпраці; залікова робота

Можуть також додатково (замість певних завдань) враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera (<https://ru.coursera.org/learn/strategic-business-management-microeconomics>), Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу) та ін;

- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з фінансових проблем (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);

- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях (підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

8. Методи контролю

При вивченні дисципліни застосовуються такі методи контролю: усний, письмовий, тестовий. Поточний контроль проводиться під час семінарських занять у вигляді усного або письмового опитування, виступів студентів під час обговорення питань, самостійної роботи, тестування, написання есе, рефератів, контрольних робіт тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) враховується під час визначення підсумкової оцінки з дисципліни у формі іспиту.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин. **УВАГА!** У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **екзамен в дистанційній формі** з використанням платформ **Moodle** або **Google-Class**.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Критерії оцінки усного опитування на семінарських заняттях

Критерії оцінки усного опитування на семінарських заняттях встановлюються за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу курсу;
- знання основної та додаткової літератури;
- уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій (кейсів), розв'язання задач, проведення розрахунків тощо при виконанні завдань, внесених на розгляд в аудиторії;

– логіка, структура, стиль викладу матеріалу при виступах і аудиторії, вміння захищати свою позицію та здійснювати узагальнення інформації, отриманої з відповідей інших осіб.

“2” балів студент отримує, якщо його відповідь повністю відповідає визначеним критеріям. Він повинен знати відповіді на всі питання навчальної програми, продемонструвати повні і глибокі знання лекційного матеріалу, а також підручників і навчальних посібників. Студент – відмінник повинен знати як саме економічні категорії і закони проявляються в ринкових умовах на мікрорівні та на макрорівні здійснювати порівняльний аналіз, робити логічні висновки, висловлювати власне ставлення до пропонуваного йому проблем, демонструвати знання законодавчих та нормативних актів України.

“1” бали виставляється тоді, коли знання студентів відповідають мінімуму і не нижче вимог, які існують у вищій школі і є в навчальних планах і програмах. Ці бали виставляється коли студент продемонстрував, хоча і не в повному обсязі, але в цілому, правильні знання програми курсу, виявив розуміння основного змісту питань.

“0,5” балів ставиться при наявності серйозних недоліків, коли знання студентів нижче мінімуму навчальної програми, коли вони мають хаотичний і безсистемний характер, коли у студента відсутнє розуміння не тільки другорядних, але і вузлових питань курсу.

2. Критерії оцінки знань при виконанні задач на семінарських заняттях

«0,5» балів ставиться коли студент дає повну вичерпну відповідь. Вона складається з правильних арифметичних дій, доцільного та логічного теоретичного обґрунтування виконаних розрахунків.

“0,3” бали студент отримує у тому випадку, коли арифметичне рішення задачі дається без повного теоретичного обґрунтування.

“0” ставиться, коли студент зовсім не розв’язує задачі, або розв’язує її неправильно. Опис та розв’язок є повністю ідентичним опису і розв’язку задачі іншим студентом.

3. Критерії оцінки відповідей на тестові питання на семінарських заняттях

Тестове завдання передбачає необхідність вибрати одну або кілька правильних відповідей на поставлені питання. Кожна правильна відповідь на тестові запитання оцінюється в 1 бал. На виконання одного завдання відводиться 1-2 хвилини.

Загальна оцінка за тестове завдання виставляється в залежності від набраної кількості балів:

“0,5” балів виставляється, якщо правильні відповіді складають 90-100%.

“0,4” бали виставляється, якщо правильні відповіді складають 74-89%.

“0,3” бали виставляється, якщо правильні відповіді складають 60 - 73%.

“0” виставляється, якщо правильні відповіді складають до 60%.

Підсумкова оцінка на семінарському занятті виставляється на основі оцінювання всіх видів робіт як середня величина:

Шкала балів за видами робіт

№	Види навчальних робіт	Максимальна оцінка	Примітка
1	Відповіді на семінарах	0-2	За семінар, незалежно від кількості відповідей
3	Тестування	0-0,5	За одне правильно виконане завдання
2	Розв’язання задач	0-0,5	За заняття, незалежно від кількості задач

Оцінювання рівня виконання курсової роботи

Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
Оцінювання рівня виконання	
1 Якість виконання теоретичної частини курсової роботи: повнота літературного огляду, наявність авторського аналізу літературних джерел, грамотність цитування	8 балів
2 Правильність представлення емпіричних результатів та якість їхньої інтерпретації	7 балів
3 Оформлення роботи	2 бали
4 Вчасність виконання завдань з виконання курсової роботи	2 бали
5. Апробація результатів дослідження	2 бали
Оцінювання захисту курсової роботи	
6 Виступ студента на публічному захисті курсової роботи: чіткість, логічність у викладенні матеріалу, володіння матеріалом	3 балів
7 Якість унаочнення виступу	2 балів
8 Відповіді на запитання	4 балів
Загалом	30 балів

Політика щодо академічної доброчесності. Виконані курсові роботи мають бути оригінальними дослідженнями чи міркуваннями здобувачів. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел або статистичних даних, списування, втручання в роботу здобувачів інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. **Виявлення ознак академічної недоброчесності в курсовій роботі здобувача є підставою для її незарахування чи нижчої оцінки** залежно від масштабів плагіату, що регламентовано Положенням Університету.

Критерії оцінки на екзамені. Екзаменаційна робота складається із

- 20 тестів – 1 бал за кожну вірну відповідь. 20 балів
- 2 аналітично-теоретичних завдання (по 10 балів)

“10 - 9” балів студент отримує, якщо його відповідь повністю відповідає визначеним критеріям. Він повинен знати відповіді на всі питання навчальної програми, продемонструвати повні і глибокі знання лекційного матеріалу, а також підручників і навчальних посібників. Студент – відмінник повинен знати як саме економічні категорії і закони проявляються в ринкових умовах на мікрорівні та на макрорівні здійснювати порівняльний аналіз, робити логічні висновки, висловлювати власне ставлення до пропонованих йому проблем, демонструвати знання законодавчих та нормативних актів України.

“8-7” балів свідчить, що студент має тверді знання з дисципліни «Мікроекономіка і макроекономіка» в обсязі навчальної програми, вміє використовувати інструментарій мікроаналізу. Але у розкритті змісту питань були допущені незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, або недостатнє висвітлення питань.

“6-4” балів виставляється тоді, коли знання студентів відповідають мінімуму і не нижче вимог, які існують у вищій школі і є в навчальних планах і програмах. Ці бали виставляється коли студент продемонстрував, хоча і не в повному обсязі, але в цілому, правильні знання програми курсу, виявив розуміння основного змісту питань.

“3-1” балів ставиться при наявності серйозних недоліків, коли знання студентів нижче мінімуму навчальної програми, коли вони мають хаотичний і безсистемний характер, коли у студента відсутнє розуміння не тільки другорядних, але і вузлових питань курсу.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання				Екзамен	Сума
Теми 1-10	Контрольна робота	Курсова робота	Разом		
25	5	30	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Поточний контроль, самостійна робота										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Разом
2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	25

T1, T2 ... – теми розділів; ВС - відповіді на семінарах; РЗ – розв'язання задач; Т – тестування; АПЗ – аналітично-пошукове завдання

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку, або екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 10 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	зараховано
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Фінанси зарубіжних країн: навчальний посібник: 2 вид., доповн. / Карлін М.І. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2021. 364 с.
2. Фінанси. Практикум / І. О. Лютий, С. Я. Боринець, З. С. Варналій, та ін.; за ред. д.е.н., проф. І. О. Лютого. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 352 с.
3. Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки держави : навчальний посібник. Карлін М. І. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 416 с.
4. Фінанси підприємств. Підручник / О.Б.Курило, Л.П.Бондаренко, О.Й. Вівчар, О.М.Чубка .К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.
5. Курило А. Фінанси підприємств. Видавництво Кондор. Харків.2020. 340 с.
6. Венгер В., Коваленко Д. Фінанси, гроші та кредит. Теорія та практика. Видавництво Центр навчальної літератури. 2019. 578 с.
7. Кужелєв М., Нечипоренко А. Фінансові інструменти стимулювання регіонального розвитку. Практика використання в Україні. Видавництво Центр навчальної літератури. 2019. 224 с.
8. Фінанси, гроші та кредит: навч. посіб. для студентів ВНЗ / Тимохова Г. Б.: Нар. укр. акад. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2019. 592 с.
9. Оніщенко В. Фінанси (державні, корпоративні, міжнародні). Підручник. Видавництво Центр навчальної літератури. 2015. 600 с.

10. Формування бюджетного потенціалу місцевих фінансів: монографія. Мельник Л.М., Дума В.Л. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2019. 216 с.
11. Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г. Фінанси: Підручник. К. ;, 2019.
12. Фінанси України : навч. посіб. / М. І. Карлін, О. А. Івашко, Н. В. Проць [та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Карліна, канд. екон. наук, доц. О. А. Івашко. К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. 332 с.
13. Фінанси. Підручник / І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій, та ін.; за ред. д.е.н., проф. І.О. Лютого. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 720 с.
14. Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г. Фінанси: Підручник. К. ;, 2019. 660 с.
15. Рожко О. Д. Р. Державні фінанси України: детермінанти та пріоритети розвитку : монографія. Київ : Видавництво Ліра-К, 2016. 360 с.
16. Податкові системи зарубіжних країн: навчальний посібник / М. І. Карлін. К.: Видавничий дім «КОНДОР», 2018. 368 с.
17. Fratianni Michele, Hauskrecht Andreas, Stefanescu Catalin. International Money And Finance. Publisher World Scientific Publishing Co Pte Ltd. 2022. 320 pages
18. Melvin Michael, Norrbinn Stefan. International Money and Finance. Publisher Elsevier Science & Technology. 2022. 350 pages
19. Sawyer Malcolm. The Power of Finance : Financialization and the Real Economy. Publisher Agenda Publishing. 2022. 320 pages
20. Cardullo M. W., Liu Manhong Mannie. An Alternative Analytic Model for the Global Financial System. Publisher World Scientific Publishing Co Pte Ltd. 2022. 400 pages

Допоміжна література

21. Government Budgets. Virtual Learning Opportunities. Federal Reserve Systemn. <https://www.econlowdown.org/>
22. Fiscal Policy Online Modules for Teachers and Students. Virtual Learning Opportunities. Federal Reserve Systemn. <https://www.stlouisfed.org/education/fiscal-policy-online-course-for-teachers-and-students>
23. Тернер Едеір. Між боргом і дияволом. Гроші, кредит та реформування глобальних фінансів. Видавництво Апріорі. 2020. 416 с.
24. Геращенко О. Цікаво про фінанси. Видавництво Фоліо. 2021. 188 с.
25. Рожко О. Д. Р. Державні фінанси України: детермінанти та пріоритети розвитку : монографія. Київ : Видавництво Ліра-К, 2016. 360 с.
26. Фінансова та еколого-економічна політика в умовах децентралізації влади в Україні : монографія / Л. В. Мельник, А. А. Подлевський, Н. М. Кондрацька та ін. : Частина 4. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2019. 180 с.
27. Любкіна О.В. Теоретичні засади та практика функціонування ринку фінансових активів : монографія / О.В. Любкіна. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 244 с
28. Недержавні пенсійні фонди у структурі сучасних пенсійних систем: монографія/ ред. : Т. С. Смовженко . Київ: УБС НБУ, 2012. 310 с.
29. Шкодїна І. В. Самоорганізація фондового ринку в умовах глобальної невизначеності: монографія. Київ: УБС НБУ, 2013..406 с.
30. Shkodina I, Yehorova Y. Monetary policy as a factor of global financial market volatility increasing. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2017. №1 (22). P.5 – 17
31. Shkodina I. Global uncertainty as a sign of the transformation of the socio-economic system. *Business Inform*. 2017 №6. P. 8-12.
32. Shkodina I. Influence of financial technologies on the transformation of the financial system. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2018. No. 1 (24).
33. Shkodina I., Melnychenko O., Babenko M. Quantitative easing policy and its impact on the global economy. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2020. v. 2, n. 33. p. 513-521.
34. Shkodina I., Ilynitskaya S. Foreign experience of corporate governance in companies with state participation. *Young scientist*. 2017. №. 11

35. Шкодiна I.B., Зеленько O.O. Бюджетна полiтика та її особливостi в економiцi України. *Вiсник Харкiвського нацiонального унiверситету iменi В. Н. Каразiна. Серiя: Мiжнароднi вiдносини. Економiка. Країнознавство. Туризм.* 2021. № 13. С. 145-151.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. www.zakon.rada.gov.ua – Верховна Рада України.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Сайт Національного банку України <https://bank.gov.ua>
4. Сайт Світового банку // Режим доступу: <http://www.worldbank.org>
5. Сайт Міжнародного Валютного фонду. – Режим доступу: <http://www.imf.org>
6. www.ssmc.gov.ua – Національна комісія з цінних паперів і фондового ринку.
7. www.minfin.gov.ua – Міністерство фінансів України.
8. www.finance.ua – система розкриття інформації на фінансовому ринку України.
9. www.nbu.gov.ua – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.
10. www.securities.org.ua – інтернет-бібліотека "Цінні папери України".
11. www.smida.gov.ua – система розкриття інформації на фондовому ринку України.
12. www.uaib.com.ua – Українська асоціація інвестиційного бізнесу.
13. Global finance // <https://www.gfmag.com>
14. <http://lira-k.com.ua/books/ekonomichni/?page=2>
15. http://condor-books.com.ua/index.php?route=product/product&path=1&product_id=962

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили

В умовах дії обставин непоборної сили освітній процес в університеті здійснюється за дистанційною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі **Zoom** проводяться всі лекційні заняття;

– дистанційно на платформах **Moodle**, **Google-Class** та **Zoom** проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

Складання підсумкового семестрового контролю: надається можливість скласти екзамен в дистанційній формі з використанням платформ **Moodle**, **Google-Class** та **Zoom**.